

Skrevet af Frank Laursen (LAU)

Bremerholm, matr.nr. 1 d Vandel (nedrevet) Nordre Ringvej, Vandel flyveplads

Landbrugsejendommen Bremerholm, matrikel nr. 1d af Vandel blev udstykket fra Højgaard, matrikel nr.1 af Vandel omkring 1850. Højgaard var en af de gamle gårde i Vandel, som havde været fæstegård under Engelsholm. I 1790'erne blev bøndergodset under Engelsholm udskiftet og solgt til deres fæstebønder.

Gården lå midt i Vandel by, men blev senere flyttet ud på Vandel mark. Meget af det oprindelige jordtilliggende er udstykket til selvstændige landbrugsejendomme. Stuehuset er tilbage i dag på Dalgasvej 1 Højgaard var i 1850 ejet af Niels Christian Pedersen Møller.

1851 Hans Jensen (Oplysninger savnes)

Det må formodes, at Hans Jensen har opført bygningerne på ejendommen matr. nr.1d i1851.

1852 Mathias Mogensen

Tinglyst 1862.

Folketælling fra 1870:

Mathias Mogensen, 36 år, husfader, landmand

Else Nielsdatter, 38 år, husmoder

Magrethe Mogensen, 11 år, barn

Mogens Mathias Mogensen, 7 år, barn

Niels Christian Mogensen, 2 år, barn

1880 Peder Pedersen

Tinglyst 1886.

Peder Pedersen og hustru M. Sørensen kom fra Egtved Sogn.

Ved folketællingen for Egtved Sogn i 1880

(opslag 6) så familien således ud:

Peder Pedersen 63 år, født i Egtved Sogn, husfader

M. (Maren?) Sørensen 57 år, født i Egtved Sogn, hans hustru

Peder Pedersen 19 år, født i Egtved Sogn, deres barn

Søren Pedersen 17 år, født i Egtved Sogn, deres søn

Peder Pedersen 91 år, født i Skibet Sogn, enkemand, husfaderens fader, forsørges af ham

Niels Pedersen 3 år, født i Andst Sogn, plejebarn

Sønnerne Peder og Søren tilføjede senere (1914) Bremer til deres efternavn og hed derefter Peder og Søren Pedersen Bremer.

1889 Søren Pedersen

Tinglyst 1899.

Søren Pedersen var kommet til sognet

sammen med forældrene i 1880.

Han giftede sig 30/4 1889 med Maren Hansen, datter af Hans Lauritsen og hustru Maren "Plougborg" af Hofmannsfeldt.

Folketælling fra 1890 (opslag70):

Vandel, et hus

Søren Pedersen 27 år, født i Egtved Sogn, husfader, husmand

Maren Hansen 28 år, født i Randbøl Sogn, husmoder

Drengbarn, endnu uden navn, født 20/1 1890 i Randbøl Sogn, barn

Ane Marie Hansen 35 år, født i Randbøl Sogn, tjenestetyende

Peder Pedersen 73 år, født i Egtved Sogn, mandens fader, aftægtsmand.

Folketælling fra 1901:

Matr. nr. 1d af Vandel, Boelssted:

Søren Pedersen født 26/7 1862 i Egtved Sogn, husfader, landbrug, boelsmand

Maren Hansen født 29/10 1861 i Randbøl Sogn, husmoder

Peder Pedersen født 20/1 1890 i Randbøl Sogn, barn

Hans Laursen Pedersen født 14/11 1891 i Randbøl Sogn, barn

Laurids Pedersen født 12/3 1894 i Randbøl Sogn, barn

Marius Legart Pedersen født 20/5 1897 i Randbøl Sogn, barn

Inger Marie Madsen født 14/3 i Vorbasse Sogn, tjenestepige.

I 1907 købte Søren Pedersen naboejendommen mod vest, matr. nr. 4g og 4h af Vandel af Andreas Nielsen.

Naboejendommen var da lejet ud til teglværksarbejder Kresten Mogensen Iversen med familie.

Man må formode, at Søren Pedersen flyttede hen på denne ejendom i 1913, da han

overdrog matr. nr. 1d Bremerholm til sønnen Peder Pedersen.

Matrikelkort visende matrikelnummer 1d til højre og 4h og 4g begge af Vandel.

1913 Peder Pedersen (født 20/1 1890, søn af Søren Pedersen)

Peder Pedersen giftede sig 27/6 1913 med Maren Kirstine Pedersen, født 5/1 1889 i Almstok, datter af gårdmand Kristen Pedersen og hustru Hansine P. født Christensen, Almstok.

Ved folketællingen af 1925 (opslag 125) ser familien således ud:

Ejendommen benævnes Bremerholm.

Peter Pedersen født 20/1 1890 i Randbøl Sogn, husfader, landbrug

Kirstine Pedersen født 5/1 1889 i Randbøl Sogn, husmoder

Signe Kristine Annem. Pedersen født 2/7 1916 i Randbøl Sogn, barn

Magda Severine Pedersen født 2/6 1916 i Randbøl Sogn, barn

Søren Legart Pedersen født 1/12 1919 i Randbøl Sogn, barn

Marius Andersen født 23/8 1888 i Randbøl Sogn, tjenestekarl

Erika Lindbæk født 26/12 1908 i Gaurslund Sogn, tjenestepige.

Folketællingen af 1930 (opslag 49):

Personerne er de samme som nævnt fra 1925, bortset fra at der er tilgået en datter mere Anne Lise Pedersen født 25/1 1929 i Randbøl Sogn, barn, og tjenestepigen Erika Lindbæk nævnes ikke og må derfor være rejst.

Datteren Magda S. Pedersen blev gift med

gårdejer Niels Juhl Slotsbjerggaard, Bindeballe.

1944 Besættelsen

Ejendommen blev, i lighed med mange andre ejendomme og huse i omegnen, beslaglagt af den tyske besættelsesmagt for at give plads til den påtænkte militære tyske flyveplads syd for Vandel.

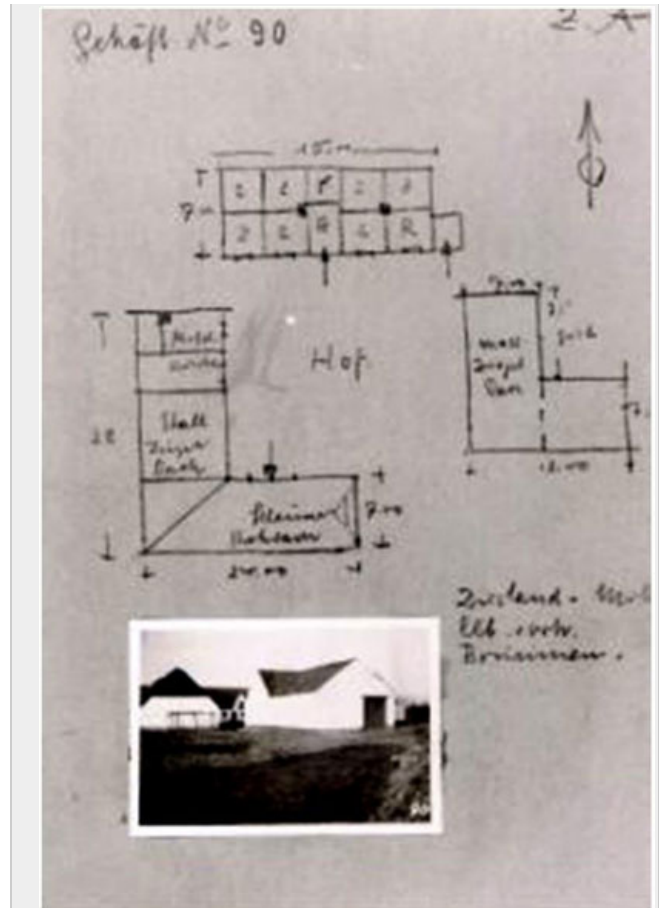
I det sene efterår 1943 blev de berørte ejendomme beskrevet og fotograferet af Baurat (vicebygningsinspektør) Hermann Sülling og omkring årsskiftet 1943/44 fik ejendommens ejere at vide, at deres ejendom var beslaglagt. I slutningen af januar 1944 fik de fleste af dem brev om, at de skulle fraflytte deres hjem, mange af dem allerede 8. marts. Der afgjordes ved forhandling, om man ville medtage besætning og løsøre helt eller delvis ved fraflytningen.

Erstatning for såvel fast ejendom, som løsøre blev betalt af den danske stat. Samtidigt udfærdigedes en såkaldt tilbagekøbsklausul, som skulle træde i kraft, hvis ejerne senere kunne købe netop deres ejendom tilbage, når krigen engang var slut.

Det sidste blev ikke aktuelt for Bremerholm, idet ejendommens bygninger straks blev revet ned i forbindelse med flyvepladsbyggeriet.

Ejendommen blev tildelt tysk nr. 90.

Peder Pedersen flyttede med sin familie til Grindsted.



Den tyske skitse og foto af Bremerholm fra efteråret 1943.

Efter krigen opgjordes lodsejernes stilling af Indenrigsministeriets Afviklingsudvalg, som i Registrering af Vejle og Ribe Amter, Beskrivelse af Flyveplads Vandel, beskriver Bremerholm således:

Tysk nr. 90

Matr. nr. 1d Vandel Ejer Peder Pedersen

Areal 258110 kvm. Vederlagets størrelse 55.500 kr.

Landbrugsejendom nedrevet og fjernet.

Støbt bunker (ca. 20x20m)

20 mm kanon

Anmærkning: Nedrivning, kampanlæg



Lufffoto af området fra 1945. Tomten af nedrevne Bremerholm ses sydøst for vejsammenstødet lidt til højre for midten af billedet. Den nærmeste ejendom mod vest, syd for vejen er den ejendom, som Søren Pedersen Bremer, som omtalt, købte i 1907. Foto: Geodætisk Institut.

Kilder og henvisninger:

- Randbøl Sogns Museumsforening og Lokalarkiv
- Randbøl Sogn gennem tiderne, 1983
- Kort- og Matrikelstyrelsen
- Geodætisk Institut
- Folketællinger
- Kirkebøger
- Kristian Iversen, Vandel